Українська мова і література в школах України

ЩОМІСЯЧНИЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ТА ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ ЖУРНАЛ
№ 4 (168) КВІТЕНЬ 2017

Видається з 1999 року. До січня 2012 р. журнал виходив під назвою «Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах». До січня 2014 р. журнал виходив під назвою «Українська мова й література в сучасній школі»

Внесено до Переліку наукових фахових видань України, у яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів кандидата і доктора педагогічних наук, затверджено Постановою Президії ВАК України від 22.12.2010 р. № 1 – 05/8

Свідоцтво про державну реєстрацію: серія КВ № 20009 – 9809 Р від 25. 06. 2013 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДІВП ВИДАВНИЦТВО «ПЕДАГОГІЧНА ПРЕСА»

Головний редактор – Станіслав Караман, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри української мови Інституту філології, Київський університет імені Бориса Грінченка

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Алла Архангельська, доктор філологічних наук, професор кафедри славістики Університету ім. Ф. Палацького (Чеська Республіка)

Зінаїда Бакум, доктор педагогічних наук, професор, ДВНЗ «Криворізький національний університет» (Україна)

Алла Богуш, академік НАПН України, професор, Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського (Україна)

Олена Бондарева, доктор філологічних наук, професор, проректор з розвитку лідерства Київського університету імені Бориса Грінченка (Україна)

Анатолій Висоцький, доктор філологічних наук, професор, директор Інституту української філології та літературної творчості імені Андрія Малишка, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова (Україна)

Ніна Голуб, доктор педагогічних наук, професор, Інститут педагогіки НАПН України (Україна)

Катерина Городенська, доктор філологічних наук, професор, Інститут української мови НАН України (Україна)

Олена Горошкіна, доктор педагогічних наук, професор, Київський університет імені Бориса Грінченка (Україна)

Марія Греб, кандидат філологічних наук, доцент, Бердянський державний педагогічний університет (Україна)

Анатолій Гуляк, доктор філологічних наук, професор, Інститут філології, Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)

Наталія Дика, завідувач кафедри методики мов і літератури Інституту післядипломної педагогічної освіти, Київський університет імені Бориса Грінченка (Україна)

Ремзі Девлетов, доктор педагогічних наук, професор Ардаханського університету (Республіка Туреччина)

Олена Єременко, доктор філологічних наук, професор, директор Інституту філології, Київський університет імені Бориса Грінченка (Україна)

Лідія Кавун, доктор філологічних наук, професор, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького (Україна)

Ольга Копусь, доктор педагогічних наук, професор, перший проректор з науково-навчальної роботи, Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського (Україна)

Тетяна Космеда, доктор філологічних наук, професор, Познанський університет імені Адама Міцкевича (Республіка Польща)

Олена Котусенко, головний спеціаліст МОН України з питань викладання української мови та літератури і світової літератури (Україна)

Оксана Кучерук, доктор педагогічних наук, професор кафедри світової літератури та методик викладання філологічних дисциплін ННІ філології та журналістики, Житомирський державний університет імені Івана Франка (Україна)

Галина Мазоха, доктор філологічних наук, професор, ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди» (Україна)

Лідія Мамчур, доктор педагогічних наук, професор, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини (Україна)

Людмила Овсієнко, кандидат педагогічних наук, доцент, ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» (Україна)

Віктор Огнев'юк, академік НАПН України, професор, ректор Київського університету імені Бориса Грінченка (Україна)

Сергій Омельчук, доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи, Херсонський державний університет (Україна)

Марія Пентилюк, доктор педагогічних наук, професор, Херсонський державний університет (Україна)

Ірина Приліпко, доктор філологічних наук, доцент, Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» (Україна)

Володимир Різун, доктор філологічних наук, професор, директор Інституту журналістики, Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)

Олександра Савченко, академік НАПН України, професор, Інститут педагогіки НАПН України (Україна)

Григорій Семенюк, доктор філологічних наук, професор, директор Інституту філології, Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)

Олексій Неживий, доктор філологічних наук, професор, Полтавський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені М. В. Остроградського (Україна)

Василь Нудний, заступник директора з навчально-організаційної діяльності комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені В. Сухомлинського» (Україна)

Ольга Слоньовська, кандидат педагогічних наук, професор, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (Україна)

Микола Степаненко, доктор філологічних наук, професор, ректор Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (Україна)

Олександр Стишов, доктор філологічних наук, професор, Київський університет імені Бориса Грінченка (Україна)

Іван Хом'як, доктор педагогічних наук, професор, Національний університет «Острозька академія» (Україна)

Зоя Шевченко, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник Інституту педагогіки НАПН України (Україна)

Неоніла Шинкарук, заслужений працівник освіти України (Україна)

© «Українська мова і література в школах України», 2017
© Видавництво «Педагогічна преса», 2017

ОФІЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ

Про проведення державної підсумкової атестації у загальноосвітніх навчальних закладах у 2016/2017 навчальному році 3

НАУКА – ШКОЛІ: *МОВОЗНАВЧІ СТУДІЇ*

Олена ПОЛІНОК
Проектна діяльність як ефективний засіб навчання старшокласників української мови: теоретичний аспект 11

НАУКА – ШКОЛІ: *ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧІ РОЗВІДКИ*

Юрій БОНДАРЕНКО
Види навчальних матеріалів з української літератури, напрями і шляхи їх вивчення 15

Наталія БОГДАНЕЦЬ-БІЛОСКАЛЕНКО, Тетяна КАЧАК
Сучасна українська література для підлітків: огляд останніх років 21

КОНСУЛЬТУЄ МОВОЗНАВЕЦЬ

Катерина ГОРОДЕНСЬКА
Українське слово у вимірах сьогодення
Рекомендації з найскладніших уживань та проблемного правопису слів. Продовження 25

НА ДОПОМОГУ ВЧИТЕЛЕВІ-СЛОВЕСНИКУ

Валентина БОРИСЕНКО, Надія КОСТЕНКО
Формування компетентної особистості на уроках української літератури
Життя прожити – не поле перейти (за повістю Галини Марчук «Запах холодної м'яти») 27

НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ ПОШУКИ УЧНІВ ТА СТУДЕНТІВ

Ірина ІВАНЕНКО
Теоретико-прикладні аспекти формування комунікативної компетентності учнів 7 класу в процесі навчання української мови 32

НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ ПОШУКИ МАГІСТРАНТІВ ТА АСПІРАНТІВ

Сабіна БАЙРАМЛІ
Проблема формування теоретико-літературних понять в учнів основної школи 35

МЕТОДИЧНА МАЙСТЕРНЯ СЛОВЕСНИКА

Тетяна ШУМАНСЬКА
Особливості творення іменників
Українська мова, 6 клас 40

Надія ФІЩЕНКО-САВИЦЬКА
Людська доброта
Урок-роздум за новелою «Три зозулі з поклоном» Гр. Тютюнника 42

Ольга БІЛЯТИНСЬКА
Однорідні члени речення (зі сполучниковим, безсполучниковим і змішаним зв'язком)
Цикл тематичних уроків «Однорідні члени речення». Урок 1. Українська мова, 8 клас 46

Вікторія СІДЕНКО
Дмитро Павличко.
Загальний огляд творчості. Поезія
Українська література, II курс 48

ПРОФІЛЬНЕ НАВЧАННЯ

Орися РИК
Основні пунктограми у простому і складному реченнях, у реченнях з прямою мовою та в діалозі. Пунктуаційний аналіз
Українська мова, 11 клас 55

ЛІТЕРАТУРА РІДНОГО КРАЮ

Світлана ЩЕРБИНА
Стежкою з рідного поля – до Тарасової гори
Українська література, 8 клас

59

СУЧАСНА ПОЕЗІЯ

Наталія СИДОРЧУК
Поетична мозаїка 14

Віра НОСЕНКО
Ми земляки Великого Тараса 31

Микола ПОЦЕЛУЙКО
Холодна весна 45

УДК 087.5

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДЛІТКІВ: ОГЛЯД ОСТАННІХ РОКІВ

Наталія БОГДАНЕЦЬ-БІЛОСКАЛЕНКО, доцент кафедри української літератури і компаративістики Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор педагогічних наук;
Тетяна КАЧАК, доцент кафедри філології та методики початкової освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, кандидат філологічних наук

Здійснено короткий огляд сучасної української літератури для дітей та підлітків за останні роки. Адже після тривалої лакуни нарешті з'являється ціла когорта сучасних письменників, які у своїх творах майстерно відтворюють проблеми дітей та підлітків, їхні взаємини та життя в соціумі.
Ключові слова: література для дітей та підлітків, психологічні портрети, морально-етичні аспекти, літературний персонаж.

Наталья БОГДАНЕЦ-БИЛОСКАЛЕНКО, Татьяна КАЧАК. СОВРЕМЕННАЯ УКРАИНСКАЯ ЛИТЕРАТУРА ДЛЯ ПОДРОСТКОВ: ОБЗОР ПОСЛЕДНИХ ЛЕТ
Сделан краткий обзор современной украинской литературы для детей и подростков за последние годы. Поскольку после длительной лакуны появилась целая когорта современных писателей, которые в своих произведениях раскрывают проблемы детей и подростков, их отношения и жизнь в социуме.
Ключевые слова: литература для детей и подростков, психологические портреты, нравственно-этические аспекты, литературный персонаж.

Natalia BOHDANETS-BILOSKALENKO, Tetiana KACHAK. MODERN UKRAINIAN LITERATURE FOR TEENAGERS: A REVIEW OVER THE RECENT YEARS.
In the article a brief survey of Modern Ukrainian literature for children and teenagers over the recent years is accomplished. Its necessity is determined by the fact that after a durable gap a cohort of modern authors has appeared, who depict the problems of children and teenagers as well as their relationship and life in the society.
Keywords: literature for children and teenagers, psychological portraits, moral and ethical aspects, literary character.

Літературна освіта є важливою складовою всебічно розвиненої особистості, адже впливає на формування культурних та життєвих цінностей людини, вміння усвідомлювати, критично осмислювати, оцінювати, зіставляти різні сутності, прояви буття.

Основна мета літературної освіти – виховання творчого читача із самостійним критичним мисленням, формування гуманістичного світогляду, загальної культури, естетичних смаків особистості.

На книжковому ринку наявне велике розмаїття творів сучасних авторів. Нині активно обговорюється на EdEra проект із розвантаження й осучаснення програми з української літератури для загальноосвітньої школи. Та поряд із програмовою літературою хочемо запропонувати низку творів для позакласного читання. Щоб допомогти зорієнтуватися вчителю і батькам, пропонуємо невеличкий аналіз-огляд сучасної літератури для дітей і підлітків.

Для тих, хто хоче поринути в історію, пропонуємо повість Зірки Мензатюк «***Як я руйнувала імперію***» («Видавництво Старого Лева», 2014). Ця повість є першою в українській літературі для підлітків про те, як жили радянські люди, чого боялися і чого прагнули в останні роки радянської імперії. Головні персонажі – підлітки Ярина, від імені якої розгортається розповідь, її друзі з буковинського села – Півонія, Ігрек, Микола, тітка Орися, батько і мати, бабуся і дідусь, який був репресований за національну ідею. Ярина живе з батьками в Києві, на канікули їздить до бабусі на Буковину. Разом з іншими підлітками стає свідком змін у державі, разом зі своїми друзями переживає їх.

У повісті розповідається про зародження Народного Руху, участь молодих людей у протестах проти закриття церков, у боротьбі за національні інтереси. Діти теж стають учасниками цих подій, коли запалюють свічку біля місця, де загинув воїн УПА, допомагають виготовляти українську символіку і беруть участь у зібранні рухівців.

Глибоко змальовані характери персонажів повісті: доброї і щирої Яринки, яка переживає за долю країни і родини, захоплюється красою рідного краю і прагне відродження національних традицій; відважної Орисі, яка, попри втрату роботи та залякування представників влади, про-

© Богданець-Білоскаленко Н., Качак Т., 2017

довжує боротися за національну свободу; Ігрека, на долю якого випало непросте дитинство, але він уміє розрізняти добро і зло, викриває радянську систему; Андрія – патріота на словах і пристосуванця в житті; юної комсомолки Ніночки.

У повісті розгортаються і побічні сюжетні лінії: кохання Яринки та Ігрека, дружба підлітків і дитячі пустощі, забобонність сусідки Софронихи; розповідь про Чорнобильську аварію та полисіння дітей у Чернівцях. Розпад СРСР сприймається як передумова відродження країни, утвердження свободи духу, звільнення від страху перед радянською владою.

Історичні аспекти минулого нашого народу змальовано у повістях *Марійки Морозенко* ***«Іван Сірко – великий характерник»***, ***«Іван Сірко – славетний кошовий»***. Це історії змужніння та духовного зростання великого характерника Івана Сірка, якому судилося «дорости до чину славетного козацького отамана та здобути на віки вічні усенародну шану та любов». У повісті емоційно охарактеризовано його роль для козацтва, України і те, як ставилися до нього у ворожій Османській імперії. Повість цікава психологічними портретами, морально-етичними акцентами, суспільно-історичною проблематикою, історичними візіями; демонстрацією зв'язку людини із національними традиціями, природою, землею, магічними знаннями предків; висвітленням життя українців у інші історичні епохи.

Про взаємини підлітків пише Сергій Гридін та Ірина Мацко. Територія підліткових непорозумінь з друзями, однокласниками, батьками, вчителями, яка то розширюється, то звужується – сюжетний простір нової повісті *Сергія Гридіна* ***«Незрозумілі»***. Видана в «Академвидаві» книжка приваблює яскравою палітуркою з оригінальним художнім оформленням, інтригує назвою.

Не зраджуючи традицій реалістичної, адресованої юним читачам прози, письменник розкриває тему дорослішання головного персонажа Сашка Головка, торкається найактуальніших проблем взаєморозуміння, самоствердження та формування характеру. Він сміливо говорить про статеві зміни і першу закоханість, відверто вписує у текст спогади про перший досвід розглядання жіночого тіла, передає сором'язливість і бажання хлопця пізнати «Як це бути дорослим». Максимальна відвертість у розповіді, розкриття актуальних для юних читачів тем і проблем – риса стилю Сергія Гридіна.

Поведінка Сашка – типова для хлопців його віку. Читач пізнає внутрішній світ літературного персонажа через призму його ставлення до батьків, друга й однокласниці Орисі. Сашко не може пробачити собі вчинків, які вважав неправильними, тих образ, яких завдав близьким людям. Він розумів, що тільки виправивши все, зможе бути спокійним. Юнак дуже вразливий, його мучать докори сумління за те, що опинився на вечірці у Змієвської: навіть під душем «намагався змити із себе назбираний за день бруд. Але все те не допомагало – бруд був у душі» (с. 58). Автор дуже виразно відтворив стан роздвоєння і ставлення головного персонажа до самого себе.

Сашко з трепетом згадує, як зароджувалась їх з Ромкою дружба і хоче перепросити його за те, що мимоволі образив.

У плані зображення головного персонажа та його психологічного портрета нова повість – сегмент авторського хлопчачо-підліткового прозового дискурсу, започаткованого повістю «Не такий».

У «Незрозумілих», як і в «Не такому», автор змальовує однокласників головного персонажа, шкільний колектив, різні типи характерів персонажів-підлітків. Цим твір близький адресатам, які в образах головних персонажів легко можуть упізнати своїх ровесників чи навіть себе. С. Гридін дуже добре відтворив атмосферу сучасної школи, те, чим живуть підлітки: їх залежність від гаджетів, спалахи агресивності, ставлення до вчителів (привабливої Свєточки, фізика Трулі, директорки Ангеліни, поблажливого фізрука).

Шкільна тематика – традиційна для підліткової прози, як і висвітлення стосунків дітей і дорослих.

У новій реалістичній повісті ***«Не-Ангел»*** *Сергій Гридін* розгортає цікаву історію дорослішання восьмикласника Олеся. Головний персонаж – звичайний підліток, який мріє про окрему кімнату, новий комп'ютер, відпочинок на морі. Він добре вчиться, має друзів, любить читати, але переживає через постійні батькові сварки і хворобу матері. Автор дуже добре виписує психологію хлопця, передає його емоційні переживання і стани, вибудовує цікавий динамічний реалістичний сюжет, торкаючись актуальних для сучасних підлітків питань. Його повісті легкі й читабельні, добре зрозумілі безпосереднім адресатам книжки. Повісті Сергія Гридіна «Незрозумілі» та «Не-Ангел» презентують хлопчачо-підлітковий світ, тоді як повісті Ірини Мацко «Перехідний вік моєї мами» та Ольги Купріян «Солоні поцілунки» тяжіють до дівчачо-підліткового дискурсу. Разом вони взаємодоповнюють один одного і мають багато спільного. У кожному з цих текстів є елементи шкільної прози. Автори подають свою візію шкільного життя, маркерами якого є витівки учнів, прізвиська вчителів, стосунки однокласників (від шкільної дружби, групування і до протистоянь та аутсайдерства).

Письменники максимально відверто описують фізіологічне дорослішання своїх літературних героїв та героїнь, їх перші романтичні побачення і поцілунки, сексуальні пізнання і формування їх як особистостей. Такі книжки насправді близькі підліткам, бо дають відповіді на багато актуальних у їхньому віці питань, а головне – моделюють поведінки і типи героїв, з якими можна порівняти себе і свій досвід.

Книжка сучасної письменниці *Ірини Мацко* ***«Перехідний вік моєї мами»*** (видавництво «Академія», 2016) репрезентує дівчачо-підлітковий дискурс. Письменниця обрала своєрідну структурно-композиційну схему повісті: перш ніж розповісти історію одного року життя і дорослішання головної героїні, познайомила читачів з усіма персонажами – Алею, її подругою, батьками, бабусями і дідусями. Динамічні портрети змальовано у баченні дівчини-підлітка і навіть її словами. Авторка підмітила усі плюси і мінуси поведінки родичів. Тата «Дімича Аля побоювалася. Він любив довгі нотації і часом зовсім виносив мозок своїми повчаннями» (С. 9). Найбільше Аля прагнула самостійності, тому дратувалася через надмірну мамину опіку. Тринадцять – лейтмотив і символічне число, з яким головна героїня пов'язує усі свої проблеми. Їй 13 – «критично нещасливий» вік. Але напевно тільки в тринадцять по-особливому можна пережити перші закохані погляди і хвилювання, перші поцілунки і збентеження від несміливих торкань, перше побачення і розчарування.

Бути тринадцятирічною дівчинкою зовсім не просто: складно знайти спільну мову з мамою, усвідомити, що «змінюється все – розуміння світу, сприйняття, бажання і навіть тіло» (с. 16), дати лад хвилюванню на першому побаченні та почуттям закоханості.

Історія Алі реалістична і життєва. Складається враження, що в якихось моментах навіть автобіографічна. Елементи шкільної повісті – традиційні: хронотоп – один шкільний рік та літні канікули, школа і табір відпочинку; тло – шкільна атмосфера, пригоди й витівки на уроках і перервах; проблематика – стосунки однокласників, протиставлення позитивних і негативних типів характеру підлітків, соціалізація й дорослішання.

Книжка Ірини Мацко має подвійного адресата – дівчат-підлітків та їхніх мам, у яких теж буває перехідний вік. Саме ця категорія читачів буде зразковою, що влучно підкреслює й назва книжки. Хоча у тексті цікаво прописані й образи хлопців. Авторка не дискримінує й не маргіналізує їх. Говорить про однокласників Алі, фіксує фізіологічні зміни, які свідчать про їх перехідний вік, уважно передає їх типи характеру й манери поведінки. Знаковими у цьому творі є стосунки Алі та її матері, які змінюються від нерозуміння до повної довіри. Після відвертих розмов «про своє дівоче й жіноче», обговорення маминої історії кохання вони усвідомлюють, що Алина теорія дорослішання і перехідного віку (він є не тільки у підлітків, а у всіх, «і що далі, то він тяжче дається») таки діє.

У кожної тринадцятирічної дівчини свій рецепт переживання перехідного віку. Ірина Мацко цікаво й по-своєму розповіла про один з них.

Перша закоханість, дорослішання, нові емоції, відчуття, переживання, думки, бажання, страх, неспокій – у повісті *Степана Процюка* ***«Полянами і Хмарочосами»*** (видавництво «Теза», 2016). Це книжка про те, як любити у шістнадцять. Саме стільки років головному персонажеві – Денисові Волощуку. З його листа до коханої дівчини Ксяни розпочинається справжня любовна історія, трішки драматична, але загалом типова. Текст Степана Процюка – це завжди багатошаровий текст із експліцитним та імпліцитним смисловими рівнями, які цікаво декодувати читачам різного віку. Адресуючи тексти підліткам, автор ніколи не спрощує своїх текстів і завжди пам'ятає про цілісність й довершеність їх сприймання.

Читачі повісті «Полянами і хмарочосами» переживають не так події, як емоції головних персонажів, які персонажі впродовж цілої історії так і не зустрілися. «Мейли – це класно, це трохи довший зліпок настрою. Розмови мобільним... – це моментальні відбитки наших настроїв і станів. Але зустріч у реалі ніщо не може замінити!. Вони повинні удвох зустрічатися – завжди і всюди, взимку і влітку!» (с. 43). Автор не розчаровує юних читачів і у фіналі запевняє, що персонажі таки зустрінуться, «але ще треба трохи часу».

У персонажах повісті *Оксани Лущевської* ***«Вітер з-під сонця»*** (видавництво «Фонтан казок», 2015) упізнає себе кожен підліток, який уже мав щастя закохатися. Женька й Рися зустрілися випадково на кораблі – й хоч відтоді вже минув рік, але їх усе дужче манить одне до одного. Одначе за цей рік дуже багато всього сталося: Рися нервується через те, що цілі канікули мусить працювати, щоб допомогти забезпечити родину, а в Женьки загинув тато, і він дуже болісно переживає цю тяжку втрату... Письменниця тонко, психологічно вміло змальовує підлітковий характер.

Історико-пригодницький детектив *Оксани Мардус* ***«Ключ до книги скрижалей»*** (видавництво «Фонтан казок», 2015) – для підлітків, яким цікаво розкривати джерела свого роду. Тут кмітливі учні розслідують таємниці життя славетного будівничого Якима Погребняка, який на

замовлення запорозьких козаків звів унікальний бароковий храм без жодного цвяха. Карколомний сюжет зі справжнім привидом, таємничим підземеллям, дивовижною книгою скрижалей і розколотою кахлею, яку треба відновити, щоб зняти давнє родове прокляття... Повість буде цікавою учням 5 – 6 класів.

Дебютна повість *Олександри Дорожовець* ***«Старий будинок»*** – найкраща книжка для підлітків 2015 р. Старий будинок – це неодмінно таємниця, іноді навіть містична... Але ті таємниці й та містика, з якою зіткнулася дванадцятирічна Софійка у старому будинку на Тихій вулиці, перевершать усі сподівання читачів! Навдивовижу світла і зворушлива історія про те, яким насправді важливим у нашому житті є все, створене з добром і любов'ю, у що вкладена часточка душі. Містична повість зацікавить учнів 6 – 7 класів.

Дебютна різдвяна містично-психологічна повість *Мії Марченко* ***«Місто Тіней»*** — переможець конкурсу «Напишіть про мене книжку!», оголошеного видавництвом «Фонтан казок», а також конкурсу «Коронація слова» (2016) у номінації «Найкращий прозовий твір для дітей середнього шкільного віку». Єдине, що залишилося дванадцятирічній Марті від матері – це Янгол, вирізаний зі слонової кістки. Її життя змінилося назавжди: переїзд, нова школа, чуже місто і заклопотаний батько, якого вона майже не знає. Чи зможуть вони порозумітися? Чи зустріне Марта нових друзів, особливо коли на єдину її цінну річ тепер полюють одразу дві магічні істоти: золотоокий сажотрус і таємничий залізний птах? І чи зможе зневірена дівчинка віднайти в душі ту силу, яка перетворить скуте кригою Місто Тіней на Королівство Золотих Веж? Молода письменниця майстерно змальовує психологію, взаємини персонажів. Радимо прочитати учням 9 класу.

Навдивовижу тонка психологічна повість *Тетяни Стрижевської* ***«Файні товсті дівки, йо!»*** (видавництво «Фонтан казок», 2017). Одразу впадає в око назва і водночас зацікавлює читача. А мовиться про те, як душа ґламурних сучасних дівчаток світліє і наповнюється добром від спілкування зі справжньою природою та справжніми людьми Карпат. Мілка й Зоряна – абсолютно сучасні гонорові дівчатка! Вони знають геть усе про моду, їхнє життя розписане за канонами провідних жіночих журналів. Проте, ось одного разу невблаганна доля на цілий місць закидає їх до бабусі в далеке карпатське село. І тут ґламурність мусить пройти випробування Справжністю! Та перебуваючи на лоні справжньої природи, у спілкуванні зі справжніми людьми – та ще й тоді, коли у дівчаток уперше починають зароджуватися справжні почуття, – від ґламурності не залишається нічого. Молода авторка вміло виписує стосунки дітей, розкриває їхні характери.

Завершуючи стислий огляд, радимо вчителям заходити на сайти, які висвітлюють сучасну українську літературу для дітей та підлітків *«Ключ»* і *«Буквоїд»*. Ці проекти пропонують рецензії на нові книжки сучасних авторів для юнацтва. І ви завжди будете на хвилі сьогодення.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Качак Т.* Дитяча література в незалежній Україні : тенденції розвитку, яскраві постаті, знакові тексти / Т. Качак // Бібліотечка «Дивослова». – 2015. – № 4. – 64 с.
2. *Качак Т.* Українська література для дітей та юнацтва: підручник / Тетяна Качак. – К. : ВЦ «Академія», 2016. – 352 с.
3. *Клочек Г. Д.* Вища літературна освіта в контексті Болонського процесу [Електронний ресурс] / Г. Д. Клочек. – Режим доступу до статті: http://www.anvsu.org.ua/index.files/Articles/Klochek.htm

УВАГА, ПЕРЕДПЛАТА!

ІНОЗЕМНІ МОВИ В ШКОЛАХ УКРАЇНИ

Науково-методичний журнал

У виданні публікуються офіційні інформаційні матеріали МОН України, висвітлюються сучасні методичні тенденції, а також досвід провідних науковців і вчителів, нові технології вивчення іноземних мов, пропонуються розробки уроків, сценарії позаурочних заходів

ВИХОДИТЬ 6 РАЗІВ НА РІК

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС 68831